

**PROGRAM VII KONGRESU MEDIEWISTÓW POLSKICH
KATOWICE, 21 – 23 WRZEŚNIA 2022.**

Miejsce obrad: Katowice, ul Uniwersytecka 4 (budynek Wydziału Humanistycznego)

21 września 2022 r. (środa)											
9.00-11.30	Rejestracja uczestników Kongresu Aula im. prof. Ireny Bajerowej – B/0.38										
9.00-11.30	Otwarcie VII Kongresu Mediewistów Polskich Wręczenie medalu Lux et Laus Wręczenie <i>Księgi Jubileuszowej</i> prof. dr hab. Leszkowi Słupeckiemu Aula im A. Pawlikowskiego B/1.1										
11.30-12.15	przerwa kawowa										
12.15-12.45	wykłady plenarne Aula im A. Pawlikowskiego B/1.1										
12.45-13.00	przerwa kawowa										
13.00-14.00	wykłady plenarne Aula im A. Pawlikowskiego B/1.1										
14.00-15.30	przerwa obiadowa										
15.30-19.00	obrazy w sekcjach tematycznych										
	Sala A/1.1	Sala A/1.8	Sala A/1.9	Sala A/1.10	Sala B/1.35	Sala B/1.36	Aula B/0.39				
	Sekcja 8	Sekcja 19	Sekcja 20	Sekcja 4	Sekcja 11	Sekcja 9	Sekcja 1				
22 września 2022 r. (czwartek)											
9.00-10.00	wykłady plenarne Aula im A. Pawlikowskiego B/1.1										
10.00-14.00	obrazy w sekcjach tematycznych										
	Sala A/1.1	Sala A/1.9	Sala A/1.10	Sala A/1.13	Sala B/1.28	Sala B/1.33	Sala B/1.34	Sala B/1.35	Sala B/1.36	Aula B/0.38	Aula B/0.39
	Sekcja 14	Sekcja 20	Sekcja 4	Sekcja 12	Sekcja 2	Sekcja 3	Sekcja 7	Sekcja 11	Sekcja 16	Sekcja 13	Sekcja 10
14.00-15.30	przerwa obiadowa										
15.30-19.00	obrazy w sekcjach tematycznych										
	Sala A/1.1	Sala A/1.8	Sala A/1.9	Sala A/1.0	Sala A/1.11	Sala A/1.13	Sala B/1.36	Aula B/0.38	Aula B/0.39		
	Sekcja 14	Sekcja 18	Sekcja 17	Sekcja 5	Sekcja 15	Sekcja 12	Sekcja 16	Sekcja 13	Sekcja 10		
20.00-22.00	uroczysta kolacja Hotel Katowice										
23 września 2022 r. (piątek)											
9.00-10.00	wykłady plenarne Aula im A. Pawlikowskiego B/1.1										
10.00-14.00	obrazy w sekcjach tematycznych										
14.00-15.30	Sala A/1.8	Sala A/1.10	Sala A/1.11	Sala B/1.28	Sala B/1.36						
	Sekcja 18	Sekcja 5	Sekcja 15	Sekcja 6	Sekcja 16						
10.00-14.00	przerwa obiadowa										
14.00-15.30	Podsumowanie obrad i zamknięcie VII Kongresu Mediewistów Polskich Aula im A. Pawlikowskiego B/1.1										

PLAN OBRAD

Oznaczenia kolorystyczne sekcji odpowiadają miejscom obrad

Aula B/1.1 Otwarcie Zamknięcie Kongresu Wykłady plenarne	Aula B/0.38 Sekcja 13	Aula B/0.39 Sekcja 1 Sekcja 10	Sala A/1.1 Sekcja 8 Sekcja 14	Sala B/1.36 Sekcja 9 Sekcja 16	Sala A/1.8 Sekcja 19 Sekcja 18	Sala A/1.9 Sekcja 20 Sekcja 17
Sala A/1.10 Sekcja 4 Sekcja 5	Sala A/1.11 Sekcja 15	Sala A/1.13 Sekcja 12	Sala B/1.28 Sekcja 2 Sekcja 6	Sala B/1.33 Sekcja 3	Sala B/1.34 Sekcja 7	Sala B/1.35 Sekcja 11

SPIS SEKCJI

Numer sekcji	Nazwa sekcji	Terminy obrad	Miejsce obrad
Sekcja 1	Anatomia mediewistyki, relacje Mistrz - Uczeń, Szkoły Naukowe w Polsce i za granicą, jak się "tworzy" mediewistę".	21.09 (15.30-19.00)	Aula B/039
Sekcja 2	Wielokulturowość dworu. Ludzie i idee.	22.09 (10.00-14.00)	Sala B/1.28
Sekcja 3	Człowiek w świecie średniowiecznych znaków w perspektywie nauk pomocniczych historii.	22.09 (10.00-14.00)	Sala B/1.33
Sekcja 4	Rzeczy, obiekty i krajobrazy jako znaki kultur. Badania nad materialnością średniowiecza.	21.09 (15.30-19.00) 22.09 (10.00-14.00)	Sala A/1.10
Sekcja 5	W średniowieczu: kobieta swoja, obca, inna? Źródła, metodologia, perspektywa badawcza.	22.09 (15.30-19.00) 23.09 (10.00-14.00)	Sala A/1.10
Sekcja 6	Wpływ kultury arabskiej na średniowieczny rozwój nauk i sztuk w łacińskim kręgu kulturowym.	23.09 (10.00-14.00)	Sala B/1.28
Sekcja 7	Wielokulturowość Prus w późnym średniowieczu: etnosy, elity, idee.	22.09 (10.00-14.00)	Sala B/1.34
Sekcja 8	Kryzys gospodarczy późnego średniowiecza – nowe spojrzenie.	21.09 (15.30-19.00)	Sala A/1.1
Sekcja 9	Ruś między Polską a Węgrami w XIV wieku.	21.09 (15.30-19.00)	Sala B/1.36
Sekcja 10	Migracje elit rycerskich i szlacheckich w średniowiecznej Polsce.	22.09 (10.00-14.00) 22.09 (15.30-19.00)	Aula B/0.39
Sekcja 11	Architektura średniowieczna i archeologia – konteksty.	21.09 (15.30-19.00) 22.09 (10.00-14.00)	Sala B/1.35

Sekcja 12	"Wikingowie". Fenomen staroskandynawskiej historii, kultury, sztuki i religii i ich wszystkich (nieproporcjonalnie) wielkiego znaczenia w przeszłości i obecnie.	22.09 (10.00-14.00) 22.09 (15.30-19.00)	Sala A/1. 13
Sekcja 13	Stereotypes of Polish-German medieval narratives in the European context.	22.09 (10.00-14.00) 22.09 (15.30-19.00)	Aula B/0.38
Sekcja 14	Wojskowość średniowieczna.	22.09 (10.00-14.00) 22.09 (15.30-19.00)	Sala A/1.1
Sekcja 15	. W kręgu średniowiecznej medycyny.	22.09 (15.30-19.00) 23.09 (10.00-14.00)	Sala A/1.11
Sekcja 16	Kościół i wierni.	22.09 (10.00-14.00) 22.09 (15.30-19.00) 23.09 (10.00-14.00)	Sala B/1.36
Sekcja 17.	Niepaństwowe "nationes et gentes" europejskiego średniowiecza: ewolucja, asymilacja i trwanie.	22.09 (15.30-19.00)	Sala A/1.9
Sekcja 18	Gdy średniowiecze stawało się nowożytnością.	22.09 (15.30-19.00) 23.09 (10.00-14.00)	Sala A/1.8
Sekcja 19	Bariera w przestrzeni dawnego miasta.	21.09 (15.30-19.00)	Sala A/1.8
Sekcja 20	Wielokulturowa przestrzeń średniowiecznego klasztoru.	21.09 (15.30-19.00) 22.09 (10.00-14.00)	Sala A/1.9

21 września (środa) od 9.00-14.00

Aula im A. Pawlikowskiego B/1.1

9.00-11.30: Otwarcie Kongresu: JM Rektor Uniwersytetu Śląskiego prof. dr hab. Ryszard Koziołek, Dziekan Wydziału Humanistycznego UŚ prof. dr hab. Adam Dziadek;
Przewodniczący Stałego Komitetu Mediewistów Polskich prof. dr hab. Stanisław Rosik;
Dyrektor Instytutu Historii UŚ prof. dr hab. Jerzy Sperka.

- wręczenie medalu Lux et Laus

- wręczenie *Księgi Jubileuszowej* prof. dr hab. Leszkowi Słupeckiemu.

11.30-12.15 – przerwa kawowa

12.15-12.45– wykłady plenarne:

Aula im A. Pawlikowskiego B/1.1

12.15-12.45: Prof. dr hab. Krzysztof Ożóg (Uniwersytet Jagielloński): *Unum corpus multi sumus - średniowieczny uniwersytet wobec wielokulturowości studentów i mistrzów. Przykład Krakowa.*

12.45-13.00 – przerwa kawowa

13.00-14.00– wykłady plenarne:

Aula im A. Pawlikowskiego B/1.1

13.00-13.30: prof. dr hab. Wojciech Fałkowski (Uniwersytet Warszawski/Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum): *Rytuał i polityka – instrumenty królewskich rządów.*

13.30-14.00 prof. dr hab. Przemysław Urbańczyk (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie): *Słowianie byli "produktem przypadku historycznego".*

14.00-15.30 – przerwa obiadowa

21 września (środa) od 15.30-19.00 – obrady w sekcjach tematycznych.

Aula im. Prof. Ireneusza Opackiego – B/039

Sekcja 1. Anatomia mediewistyki, relacje Mistrz - Uczeń, Szkoły Naukowe w Polsce i za granicą, jak się "tworzy" mediewistę".

Moderator: prof. dr hab. Wojciech Iwańczak (Warszawa).

15.30-19.00

Prof. dr hab. Elżbieta Jung (Uniwersytet Łódzki).

Prof. dr hab. Jacek Banaszkiewicz (Warszawa).

Prof. dr hab. Andrzej Buko (Instytut Archeologii i Etnologii PAN).

Prof. dr hab. Leszek Słupecki (Uniwersytet Rzeszowski).

Sala A/1.10

Sekcja 4. Rzeczy, obiekty i krajobrazy jako znaki kultur. Badania nad materialnością średniowiecza.

Moderator: dr hab. Andrzej Janeczek, prof. IAE PAN (Instytut Archeologii i Etnologii PAN).

15.30-15.50 mgr Maciej Radomski (Instytut Archeologii i Etnologii PAN), dr Monika Saczyńska-Vercamer (Instytut Archeologii i Etnologii PAN): *W poszukiwaniu kontekstu. Tradycja i nowoczesność historii kultury materialnej.*

15.50-16.10 dr hab. Małgorzata Kołacz-Chmiel (UMCS): *Życie kobiety chłopskiej w świetle informacji o majątku ruchomym w późnośredniowiecznych źródłach pisanych.*

16.10-16.30 dr hab. Ewa Wólkiewicz, prof. IAE PAN (Instytut Archeologii i Etnologii PAN): *Szata księdza zwierciadłem jego duszy? Uwagi o codziennym stroju kleru śląskiego w późnym średniowieczu.*

16.30-16.45 przerwa kawowa.

16.45-17.05 dr Jakub Sawicki (Archeologický Ústav AV ČR, Praha): *U progu masowej produkcji. Konsumpcja akcesoriów stroju w późnośredniowiecznej Europie Środkowo-Wschodniej (przykład Pragi i Wrocławia).*

17.05-17.25 dr hab. Dariusz Adamczyk (Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie): *Rzeczy srebrne posiekane. Czy wśród Słowian Zachodnich istniał potłacz?*

17.25-19.00 dyskusja i zamknięcie pierwszego dnia obrad sekcji.

Sala A/1.1

Sekcja 8. Kryzys gospodarczy późnego średniowiecza – nowe spojrzenie.

Moderator: dr hab. Piotr Guzowski (Uniwersytet w Białymstoku), prof. UwB.

15.30-15.50 dr Cezary Kardasz (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu): *Koniunktura gospodarcza w miastach południowego побереża Bałtyku w XIV-początku XV wieku i jej determinanty.*

15.50-16.10 dr hab. Piotr Łozowski (Uniwersytet w Białymstoku): *Życie gospodarcze Warszawy w późnym średniowieczu - kryzys, stagnacja czy rozwój?*

16.10-16.30 dr hab. Dagmara Adamska (Uniwersytet Wrocławski): *Opuszczanie osiedli na średniowiecznym Śląsku – przyczyny, skala i dynamika.*

16.30-16.45 przerwa kawowa.

16.45-17.05 dr Tomasz Związek (Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN): *Czy zmiany klimatu mogły spowodować kryzys w późnym średniowieczu?*

17.05-17.25 dr hab. Piotr Guzowski, prof. UwB (Uniwersytet w Białymstoku): *Rozwój gospodarki wiejskiej w późnym średniowieczu w świetle źródeł przyrodniczych.*

17.25-19.00 dyskusja i zamknięcie obrad sekcji.

Sala B/1.36

Sekcja 9. Ruś między Polską a Węgrami w XIV wieku.

Moderator: prof. dr. Daniel Bagi (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest).

15.30-15.50 prof. dr. Daniel Bagi (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest): *Polsko-węgierskie stosunki za panowania ostatnich Arpadów.*

15.50-16.10 prof. dr hab. Ryszard Grzesik (Instytut Sławistyki PAN), dr Adrien Queret-Podesta (Instytut Sławistyki PAN): *Wędrowki kronik i kronikarzy między Węgrami a Polską.*

16.10-16.30 László Szokola (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest): *Polscy żołnierze w wojsku węgierskim za panowania Władysława II i Ludwika II Jagiellończyka.*

16.30-16.45 przerwa kawowa.

16.45-17.05 dr hab. Andrzej Marzec, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński): *Ruś między Polską i Węgrami w II poł. XIV wieku.*

17.05-19.00 dyskusja i zamknięcie obrad sekcji.

Sala B/1.35.

Sekcja 11. Architektura średniowieczna i archeologia – konteksty.

Moderatorka: prof. dr hab. Teresa Rodzińska-Choraży (Uniwersytet Jagielloński).

15.30-15.50 mgr Magdalena Młodawska (Uniwersytet Jagielloński): *Dziewiętnastowieczne początki badań nad architekturą średniowieczną na ziemiach polskich w kontekście historiografii europejskiej.*

15.50-16.10 dr Aneta Bukowska (Uniwersytet Jagielloński): *Historycy architektury w dialogu ze swoimi źródłami.*

16.10-16.30 prof. dr hab. Teresa Rodzińska-Choraży (Uniwersytet Jagielloński), mgr Teresa Krysztofiak (Rezerwat archeologiczny w Gieczu): *Pięciu Braci Męczenników czy Bruno z Kwerfurtu – dla kogo przygotowano kryptę kościoła św. Jana Chrzciciela w Gieczu?*

16.30-16.45 przerwa kawowa.

16.45-17.05 mgr Monika Kamińska (Uniwersytet Jagielloński): *Kościół św. Jana Chrzciciela w Prandocinie – problem formy i funkcji części zachodniej w kontekście kościołów z wieżą zachodnią.*

17.05-19.00 dyskusja i zamknięcie pierwszego dnia obrad sekcji.

Sala A/1.8

Sekcja 19. Bariera w przestrzeni dawnego miasta.

Moderator: dr hab. Marcin Starzyński, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński).

15.30-15.50 dr hab. Rafał Eysymontt, prof. UW (Uniwersytet Wrocławski): *Bariery naturalne i antropogeniczne w rozwoju przestrzennym miasta średniowiecznego i nowożytnego na Śląsku.*

15.50-16.10 dr Dorota Żurek (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie): *Dostępność nieruchomości przyrynkowych w średnich i małych miastach dawnego województwa krakowskiego w późnym średniowieczu.*

16.10-16.30 mgr Michał Schmidt (Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN): *Bariery w przestrzeni miejskiej i ich przekraczanie w późnośredniowiecznym Lwowie.*

16.30-16.45 przerwa kawowa.

16.45-17.05 mgr Marta Knajp (Uniwersytet Warszawski): *Jak przełamać bariery? Przykłady relacji rodzinnych w późnośredniowiecznym Lwowie.*

17.05-17.25 dr Mateusz Król (Muzeum Etnograficzne w Krakowie): *Ekskluzywizm korporacji rzemieślniczych w świetle źródeł do historii krakowskiej organizacji cechowej w XIV-XVI wieku.*

17.25-17.45 prof. dr hab. Piotr Boroń (Uniwersytet Śląski), dr Marzena Kłusek (Politechnika Śląska w Gliwicach): *Laska sędziowska z bytomskiego rynku jako symboliczny element średniowiecznej kultury prawnej.*

17.45-19.00 dyskusja i zamknięcie obrad sekcji.

Sala A/1.9

Sekcja 20. Wielokulturowa przestrzeń średniowiecznego klasztoru.

Moderator: dr hab. Michał Gronowski OSB (Opactwo Benedyktynów w Tyńcu/Uniwersytet Śląski).

15.30-15.50 mgr Monika Kamińska (Uniwersytet Jagielloński), mgr Monika Łyczak (UKSW/Firma archeologiczna FRAMEA): *Klasztorna wielokulturowość oczami archeologa.*

16.10-16.30 dr Marcin Szyma (Uniwersytet Jagielloński): *Klasztorna topografia – od ideału do realizacji.*

15.50-16.10 dr Tomasz Kałuski (Uniwersytet Śląski): *Pieczęcie cysterskie jako forma komunikacji.*

16.30-16.45 przerwa kawowa.

16.45-19.00 dyskusja i zamknięcie pierwszego dnia obrad sekcji.

Dzień drugi 22 września 2022 (czwartek)

9.00-10.00 – wykłady plenarne.

Aula im A. Pawlikowskiego B/1.1

9.00-9.30 prof. dr hab. Anna Sochacka (Lublin): *Przenikanie elementów kultury wschodniochrześcijańskiej na ziemię polskie w średniowieczu (na przykładzie Lubelszczyzny).*

9.30-10.00 prof. dr hab. Jerzy Sperka (Uniwersytet Śląski): *Na pograniczu Czech i Polski. O księstwie i księżętach raciborskich w późnym średniowieczu.*

Od 10.00 do 14.00 – obrady w sekcjach – sesja przedpołudniowa.

Sala B/1.28

Sekcja 2 Wielokulturowość dworu. Ludzie i idee.

Moderator: dr hab. prof. UJ Marek Ferenc (Uniwersytet Jagielloński).

10.00-10.20 dr hab. Przemysław Mrozowski, prof. UKSW (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie): *Czy książęta w późnym średniowieczu chcieli w swoich wizerunkach rozpoznawać własne twarze? Kilka refleksji o systemach reprezentacji władzy i o początkach portretu w Europie.*

10.20-10.40 dr hab. Paweł Gancarczyk, prof. IS PAN (Instytut Sztuki PAN): *Franko-flamandzcy kantorzy Fryderyka III i ich wpływ na kulturę muzyczną Europy Środkowej XV wieku.*

10.40-11.00 dr Katarzyna Moskal (Muzeum Krakowa): *Francuska amonierka w Muzeum Katedralnym na Wawelu jako rekwizyt stosowany w dworskiej dyplomacji.*

11.00-11.15 przerwa kawowa

11.15-11.35 dr hab. Bożena Czwojdrak, prof. UŚ (Uniwersytet Śląski): *Wielokulturowość dworów polskich królowych w późnośredniowiecznej Polsce.*

11.35-11.55 dr hab. Janusz Grabowski, prof. AGAD (Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie): *W cieniu Jagiellonów. Peryferyjny dwór mazowiecki księcia Janusza II (1471-1495).*

11.55-12.15 dr Marta Piber-Zbieranowska (Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN): *Model własny czy wzorzec obcy? Organizacja dworu książąt mazowieckich za panowania Anny Radziwiłłówny i jej synów (1503-1526).*

12.15-14.00 dyskusja i zakończenie obrad sekcji.

Sala B/1.33

Sekcja 3 Człowiek w świecie średniowiecznych znaków w perspektywie nauk pomocniczych historii.

Moderator: dr hab. Paweł Stróżyk, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

10.00-10.20 dr Anna Adamska (Universiteit Utrecht): *Średniowieczny dokument jako znak i przedmiot oglądu. Garść uwag o semiotyce dyplomatycznej i płynących z niej pożytkach.*

10.20-10.40 dr hab. Marek Janicki (Uniwersytet Warszawski): *Chorągwie trofealne w propagandzie jagiellońskiej w świetle nowych źródeł.*

10.40-11.00 dr hab. Paweł Stróżyk, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu): *Klejnot hełmowy książąt piastowskich do początku XIV wieku. Znak władzy,*

element heraldyczny czy indywidualna ozdoba?

11.00-11.15 przerwa kawowa

11.15-11.35 dr hab. Marcin Starzyński, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński): *Gmerk – znak własności czy tożsamości?*

11.35-11.55 dr Miłosz Sosnowski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu): *Znaki magiczne i ich międzykulturowa wędrówka. Na marginesie badań nad programem epigraficznym i ikonograficznym Szczerbca.*

11.55-12.15 dr Tomasz Maćkowski (Uniwersytet Gdański): *Między ciężarem a puncą. O metrologicznym rozpoznaniu średniowiecznych i wczesnonowożytnych odważników z ziem polskich.*

12.15-14.00 dyskusja i zakończenie obrad sekcji

Sala A/1.10

Sekcja 4. Rzeczy, obiekty i krajobrazy jako znaki kultur. Badania nad materialnością średniowiecza.

Moderator: dr hab. Andrzej Janeczek, prof. IAE PAN (Instytut Archeologii i Etnologii PAN).

10.00-10.20 dr hab. Grzegorz Myśliwski (Uniwersytet Warszawski): *Znaki w handlu dalekosiężnym Północysacz.*

10.20-10.40 dr Paweł Cembrzyński (Christian-Albrechts-Universität zu Kiel): *Ekologia średniowiecznego miasta, czyli jak połączyć środowisko i społeczeństwo.*

10.40-11.00 dr hab. inż. Marta Wardas-Lasoń (Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie), Wojciech Tabaszewski (Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – Oddział Kraków): *Przestrzeń materialna krakowskiego Stradomia przełomu średniowiecza i wczesnej nowożytności w badaniach geośrodowiskowo-archeologicznych.*

11.00-11.15 przerwa kawowa.

11.15-11.35 dr hab. Krzysztof Fokt (Uniwersytet Jagielloński), doc. PhDr. Tomáš Klír, Ph.D. (Univerzita Karlova, Praha), dr Maria Legut-Pintal (Uniwersytet Wrocławski): *Na styku przestrzeni, uprawnień i miar. Przyczynek do kwestii formowania się wsi czeskich, morawskich i śląskich.*

11.35-11.55 dr Zofia Maciakowska (Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN): *Wpływ przepisów budowlanych na stosunki społeczne i obraz późnośredniowiecznego miasta na przykładzie Gdańska.*

11.55-12.15 dr hab. Urszula Sowina, prof. IAE PAN (Instytut Archeologii i Etnologii PAN):

Zmieniając postać świata. Wiedza kształtująca materialność w średniowieczu.

12.15-14.00 dyskusja i zamknięcie obrad sekcji.

Sala B/1.34

Sekcja 7. Wielokulturowość Prus w późnym średniowieczu: etnosy, elity, idee.

Moderatorzy: dr hab. Radosław Biskup, prof. UMK (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), dr hab. Krzysztof Kwiatkowski, prof. UMK (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu).

Podsekcja etniczna.

10.00-10.20 dr Marcin Sumowski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu): *„Niclos, Surgaude und Andres”*. *Imiona mieszkańców Prus Dolnych jako wyraz zróżnicowania kulturowego (komturia królewiecka, XIV-XVI w.)*.

10.20-10.40 dr Alicja Dobrosielska (Towarzystwo Naukowe Pruthenia, Olsztyn): *Prusowie w południowej Warmii do 1525 r.*

10.40-11.00 dr hab. Krzysztof Kwiatkowski, prof. UMK (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu): *Szalweńczycy i Kurowie w późnośredniowiecznych Prusach*.

11.00-11.15 przerwa kawowa.

Podsekcja elitarno-ideowa.

11.15-11.35 dr Přemysl Bar (Masarykova Univerzita, Brno): *Krzyżackie elity wobec autorów pism polemicznych wspierających Zakon*.

11.35-11.55 dr hab. Radosław Biskup, prof. UMK (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu): *Między Kwidzynem a Królewcem: wyższe duchowieństwo krzyżackie jako elita (XIV/XV–XVI w.)*.

11.55-12.15 dr Julia Możdżeń (Uniwersytet Gdański): *Realizacja idei „dobra wspólnego” w Toruniu jako przykład dyscyplinowania elit i mieszkańców miasta (XIV-pocz. XVI w.)*.

12.15-12.35 dr Aleksandra Girsztowt (Uniwersytet Gdański): *Udział rzemieślników we władzach miejskich w okresie średniowiecza – przykład małych miast pruskich*.

12.35-14.00 dyskusja i zakończenie obrad sekcji.

Aula im. Prof. Ireneusza Opackiego – B/0.39

Sekcja 10. Migracje elit rycerskich i szlacheckich w średniowiecznej Polsce.

Moderatorzy: prof. dr hab. Sobiesław Szybkowski (Uniwersytet Gdański), prof. dr hab. Jerzy Sperka (Uniwersytet Śląski).

10.0-10.20 dr hab. Paweł Żmudzki (Uniwersytet Warszawski): *Tradycja historiograficzna wobec wygnania i powrotu możnych małopolskich buntowników z 1285 r.*

10.20-10.40 dr hab. Marek Smoliński, prof. UG (Uniwersytet Gdański): *Migracje rycerstwa do księstwa wschodniopomorskiego w XIII w.–pocz. XIV w. (do 1308/1309).*

10.40-11.00 prof. dr hab. Sobiesław Szybkowski (Uniwersytet Gdański): *"Obcy" w hierarchiach ziemskich Szerokiej Wielkopolski (koniec XIV-XV w.).*

11.00-11.15 przerwa kawowa.

11.15-11.35 dr hab. Dariusz Wróbel (UMCS): *Lubelskie jako miejsce docelowe i etapowe migracji rycerskich w późnym średniowieczu.*

11.35-11.55 prof. dr hab. Jerzy Sperka (Uniwersytet Śląski): *Migracje rycerstwa śląskiego do Królestwa Polskiego, w tym na ziemie ruskie w II poł. XIV i I poł. XV w.*

11.55-12.15 dr Iurii Zazuliak (Ukraiński Uniwersytet Katolicki we Lwowie): *Lwowski kasztelan Jerzy Strumiło a rodzina Łahodowskich na Rusi Halickiej w XV-XVI wieku.*

12.15-12.35 prof. dr hab. Bogusław Czechowicz (Slezská univerzita v Opavě): *Urozené páni, stateční rytíři, slovní panoši/Wohlgeborne Herren, Edle Rittern, Ehrenveste Männer. Ekspansja majątkowa czeskiej i morawskiej magnaterii na Górnym Śląsku na przełomie XV i XVI wieku.*

12.35-12.55 prof. dr hab. Myroslav Voloshchuk (Podkarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku): *Imiona dynastyczne Rurykowiczów wśród elit nie dynastycznych Polski XII-XIII wieków.*

12.55-14.00 dyskusja.

Sala B/1.35.

Sekcja 11. Architektura średniowieczna i archeologia – konteksty

Moderatorka: prof. dr hab. Teresa Rodzińska-Choraży (Uniwersytet Jagielloński).

10.00-10.20 mgr inż arch. Maria Bicz-Suknarowska (Kraków), dr Janusz Firlet (Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa), prof. dr. hab. Zbigniew Pianowski (Uniwersytet Rzeszowski): *Romańskie palatium Toporczyków – Tęczyńskich w Morawicy pod Krakowem.*

10.20-10.40 mgr Małgorzata Godek (Uniwersytet Jagielloński), mgr Andrzej Gołembnik (Firma archeologiczna INCEDO3): *Wiślica – odsłona III. Archeologia, architektura, konserwacja.*

10.40-11.00 dr hab. inż. Anna Bojęś-Białasik, prof. PK (Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki), mgr Monika Kamińska (Uniwersytet Jagielloński), mgr Monika Łyczak (UKSW/Firma archeologiczna FRAMEA): *Opactwo benedyktynów w Tyńcu w świetle ostatnich badań archeologiczno-architektonicznych.*

11.00-11.15 przerwa kawowa.

11.15-11.35 mgr Sonia Kądziołka (Uniwersytet Jagielloński): *Ikonografia portalu kościoła w Stroni i jej znaczenie ideowe.*

11.35-11.55 dr Ignacy Jakubczyk (Bazylika Archikatedralna śś. Stanisława i Wacława w Krakowie), mgr Tomasz Wagner (Bazylika Archikatedralna śś. Stanisława i Wacława w Krakowie): *Badania endoskopowe komory grobowej króla Władysława Łokietka w katedrze krakowskiej – wstępne ustalenia.*

11.55 -14.00 – dyskusja i zakończenie obrad sekcji.

Sala A/1.13

Sekcja 12. "Wikingowie". Fenomen staroskandynawskiej historii, kultury, sztuki i religii i ich wszystkich (nieproporcjonalnie) wielkiego znaczenia w przeszłości i obecnie.

Moderator: prof. dr hab. Leszek Słupecki (Uniwersytet Rzeszowski).

10.00-10.20 dr Marie Novotná (Univerzita Karlova, Praha): *Old Norse concept of health.*

10.20-10.40 dr Piotr Pranke (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu): *Between historical sources and archeological finds. Trade and treasure islands in the old Scandinavian tradition - how to explain the phenomenon of silver in the Viking Age.*

10.40-11.00 dr Sabine Heidi Walther (Universität Bonn): *The Anthropogony of Askr and Embla in Old Norse Mythology and Its Modern Reception.*

11.00-11.15 przerwa kawowa.

11.15-11.35 prof. dr Rudolf Simek (Universität Bonn): *Viking Sea Journeys of Exploration and their ongoing Fascination.*

11.35-11.55 dr Rafał Rutkowski (Uniwersytet Warszawski): *Biblical and Greco-Roman genealogies in Medieval Poland and Norway.*

11.55-12.15 dr Maciej Lubik (Uniwersytet Zielonogórski): *Between facts and fictional writing - Harald Sigurdsson's flight from Byzantium in the historiographical tradition of the medieval North.*

12.15-14.00 dyskusja.

Aula im. Prof. I. Bajerowej – B/0.38

Sekcja 13. Stereotypes of Polish-German medieval narratives in the European context.

Moderator: prof. dr hab. Andrzej Pleszczyński (UMCS).

10.00-10.20 dr hab. Robert Bubczyk (UMCS): *Stereotypical Perceptions of the Other in the Twelfth-Century English Narrative Sources. An Analysis of Selected Opinions on the Welsh.*

10.20-10.40 dr Covadonga Valdaliso Casanova, (Universidade de Lisboa): *The image of the Muslim and the spirit of crusade in the Iberian Peninsula in the late Middle Ages: the*

adventure of Martín Yáñez.

10.40-11.00 prof. dr Jürgen Heyde (Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg): *Armenians in the „Topographia Civitatis Leopolitanae“ by Jan Alnpek. The creation of a stereotype*

11.00-11.15 przerwa kawowa.

11.15-11.35 Jurgita Verbickienne (Wilno): *Migration and adaptation of anti-Jewish stereotypes. Case of the Grand Duchy of Lithuania.*

11.35-11.55 dr Pedro Martínez (Universidad Rey Juan Carlos): *Travel narratives and Jewish alterity in late medieval Iberia.*

11.55-12.15 dr hab. Michał Tomaszek, prof. UMCS (UMCS): *The wars against the emperors as reported in the chronicles of Gallus Anonymus and Wincenty Kadłubek.*

12.15-12.35 mgr Marta Nowak (UMCS), dr Daryl Hendley Rooney (Trinity College Dublin): *The problem of intentionality in Gerald of Wales's 'Topographia Hibernica' and 'Expugnatio Hibernica'.*

12.35-14.00 dyskusja.

Sala A/1.1

Sekcja 14. Wojskowość średniowieczna.

Moderator: dr hab. Tadeusz Grabarczyk, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki).

10.00-10.20 prof. dr hab. Wojciech Iwańczak (Warszawa): *Wojskowość husycka w świetle dyskusji badaczy czeskich.*

10.20-10.40 dr hab. Tadeusz Grabarczyk, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki): *Rotmistrzowie z lat 1477-1479 w służbie polskiej. Portret zbiorowy.*

10.40-11.00 dr Jędrzej Kałużny (Uniwersytet Łódzki): *Skład personalny chorągwi nadwornej królów Polski w latach 1447-1501.*

11.00-11.15 przerwa kawowa.

11.15-11.35 dr Piotr Kotowicz (Muzeum Historyczne w Sanoku): *Ludzie czy idee? O przemianach uzbrojenia mieszkańców XIV-wiecznej Rusi Czerwonej.*

11.35-11.55 dr Przemysław Nocuń (Uniwersytet Jagielloński): *Średniowieczne wieże zamkowe jako dzieła militarne.*

11.55-12.15 dr Arkadiusz Michalak (Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z/s w Świdnicy): *Militarny obraz pogranicza Śląska, Wielkopolski, Brandenburgii i Łużyc w późnym średniowieczu. Kulturowy monolit czy multi-kulti?*

12.15-12.35 dr hab. László Tapolcai (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest): *Skutki*

terytorialno-polityczne bitwy na Lechowym Polu w Europie Środkowo Wschodniej (955-966).

12.35-14.00 – dyskusja.

Sala B/1.36

Sekcja 16. Kościół i wierni.

Moderatorka: prof. dr hab. Anna Pobóg-Lenartowicz (Uniwersytet Opolski).

Podsekcja: Fundatorzy i kreatorzy.

10.00-10.20 dr hab. Marcin R. Pauk, prof. UW (Uniwersytet Warszawski): *Per potentiam laicalem? Inwestytura biskupia w Polsce XII wieku.*

10.20-10.40 prof. dr hab. Jolanta M. Marszalska (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie): *Pobudki religijne czy motywy kolonizacyjne? Trzynastowieczna fundacja klasztoru cystersów w Ludźmierzu -Szczyrzycu Teodora z rodu Gryfitów.*

10.40-11.00 ks. mgr Tomasz Szurek (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie): *Iwo Odrowąż jako polityk* (komunikat).

11.00-11.15 przerwa kawowa.

11.15-11.35 o. mgr Tomasz Kalisz OP (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie): *Dynamika procesów fundacyjnych Polskiej prowincji dominikanów w XIII wieku na tle Zakonu* (komunikat).

11.35-11.55 ks. prof. dr hab. Waldemar Graczyk (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie): *W interesie swoim czy na chwałę Boga i ku pożytkowi Kościoła. Średniowieczne fundacje klasztorne na Mazowszu.*

11.55-12.15 dr hab. Tomasz Graff (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie): *Episkopat doby andegaweńskiej - stan i perspektywy badań.*

12.15-12.35 dr hab. Anna Kowalska – Pietrzak, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki): *Dynasto, idź do klasztoru! Analogie i kontrasty w polityce wybranych rodów panujących w średniowieczu.*

12.35-12.55 dr hab. Tomasz Gałuszka OP, prof. UPJPII (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie): *Świeckie teolożki ze Świdnicy? Kwestie teologiczne w protokole inkwizycyjnym Jana ze Schwenkenfeldu z 1332 roku.*

12.55-14.00 – dyskusja.

Sala A/1.9

Sekcja 20. Wielokulturowa przestrzeń średniowiecznego klasztoru.

Moderator: dr hab. Michał Gronowski OSB (Opactwo Benedyktynów w

Tyńcu/Uniwersytet Śląski).

10.00-10.20 ks. dr hab. Janusz Nowiński SDB, prof. UKSW (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie): *Policentryczny charakter klasztornej liturgii.*

10.20-10.40 mgr Karolina Białas (Uniwersytet Warszawski): *Płeć słaba czy ulaskawiony rodzaj niewieści? Kobiety w źródłach monastycznych X–XII w.*

10.40-11.00 dr Patrycja Gąsiorowska (Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN): *Przestrzeń klasztorna kobiet.*

11.00-11.15 przerwa kawowa.

11.15-11.35 dr hab. Jolanta Gwioździk, prof. UŚ (Uniwersytet Śląski): *Dlaczego w klasztorach gromadzono książki?*

11.35-11.55 mgr Antoni Żrebiec (Uniwersytet Warszawski): *Przestrzeń słabości – klasztorna infirmeria.*

11.55-12.15 dr hab. Maciej Zdanek (Uniwersytet Jagielloński): *Świeccy w klasztorze, zakonnicy w świecie – przenikanie światów i przestrzeni.*

12.15-12.35 dr hab. inż. Anna Bojęś-Białasik, prof. PK (Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki): *Miejsca wstydlive a niezbędne – klasztorne latryny.*

12.35-12.55 dr hab. Michał Gronowski OSB (Opactwo Benedyktynów w Tyńcu/Uniwersytet Śląski): *Klasztor i przyroda, klasztor jako ogród rajski.*

12.55-14.00 dyskusja i zamknięcie obrad sekcji.

22 września 2022 (czwartek) 15.30-19.00 obrady w sekcjach – sesja popołudniowa

Sala A/1.10

Sekcja 5. W średniowieczu: kobieta swoja, obca, inna? Źródła, metodologia, perspektywa badawcza.

Moderatorki: prof. dr hab. Beata Możejko (Uniwersytet Gdański), dr hab. Aneta Pieniądz (Uniwersytet Warszawski).

Podsekcja 1: Od monarchini po żebraczkę – panel – stratyfikacja społeczna.

15.30-15.50 dr hab. Aneta Pieniądz (Uniwersytet Warszawski) i prof. dr hab. Beata Możejko (Uniwersytet Gdański): *Co znaczyło być monarchinią – perspektywa wczesno i późno średniowieczna.*

15.50-16.10 dr Witold Brzeziński (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy): *Tożsamość społeczna szlachcianki w późnośredniowiecznej Polsce.*

16.10-16.30 prof. dr hab. Agnieszka Bartoszewicz (Uniwersytet Warszawski): *Kobieta w mieście polskim późnego średniowiecza. Nowe możliwości i perspektywy badawcze.*

16.30-16.50 dr hab. Magdalena Biniś-Szkopek, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu): *Kobiety różnych stanów przed średniowiecznymi sądami kościelnymi.*

16.50-17.10 dr hab. Tomasz Wiślicz-Iwańczyk, prof. IH PAN (Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN): *Kobiety w społecznościach wiejskich u progu nowożytności.*

17.10-19.00 dyskusja i zamknięcie pierwszego dnia obrad sekcji.

Aula im. Prof. Ireneusza Opackiego – B/0.39

Sekcja 10. Migracje elit rycerskich i szlacheckich w średniowiecznej Polsce.

Moderatorzy: prof. dr hab. Sobiesław Szybkowski (Uniwersytet Gdański), prof. dr hab. Jerzy Sperka (Uniwersytet Śląski).

15.30-15.50 prof. dr hab. Jerzy Rajman (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie): *Domy szlachty (rycerstwa) w Krakowie do końca XIV w.*

15.50-16.10 dr Maciej Woźny (Uniwersytet Śląski): *Księstwo opolskie jako cel migracji rycerstwa od końca XIII do końca XV wieku.*

16.10-16.30 dr Karol Nabiałek (Uniwersytet Śląski): *Szlachta obywatele miast.*

16.30-16.45 przerwa kawowa.

16.45-17.05 dr hab. Wacław Gojniczek (Uniwersytet Śląski): *Stany wobec rządów Jana starszego z Żerotina w państwie bytomskim 1475-1498. Przyczynę do migracji wewnętrznej w Koronie Czeskiej.*

17.05-19.00 dyskusja i zamknięcie obrad sekcji.

Sala A/1.13

Sekcja 12. "Wikingowie". Fenomen staroskandynawskiej historii, kultury, sztuki i religii i ich wszystkich (nieproporcjonalnie) wielkiego znaczenia w przeszłości i obecnie.

Moderator: prof. dr hab. Leszek Słupecki (Uniwersytet Rzeszowski).

15.30-15.50 dr Kendra Wilson (University of Turku): *What makes a local runic tradition?*

15.50-16.10 dr Marta Rey-Radlińska (Uniwersytet Jagielloński): *Mythography in the Medieval Iceland.*

16.10-16.30 dr hab. Anna Waśko, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński): *Sparrows and Walnuts or Haraldr Sigurðarson in Sicily.*

16.30-16.45 przerwa kawowa.

16.45-17.05 dr Wojciech Filipowiak (Instytut Archeologii i Etnologii PAN): *Mythicality – myth and material culture on the example of early medieval Wolin and the legend and myth of Jónsborg.*

17.05-17.25 mgr Anna Kaiper (Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN): *Memories from the former colonies. Gardariki in the eyes of the Icelandic sagas' authors and readers. On the example of pagan customs' descriptions.*

17.25-17.45 mgr Carina Damm (Universität Leipzig): *Howling Slavs and Wendish Wolves – Tracing a Literary Trope in Old Norse and Latin Tradition.*

17.45-18.05 dr Annett Krakow (Uniwersytet Śląski): *Pomiędzy kamieniem a pergaminem – tzw. wyprawa Yngvara w świetle zapisów runicznych oraz „Yngvars saga víðförla”.*

18.05-19.00 dyskusja i zakończenie obrad sekcji.

Aula im. Prof. I. Bajerowej – B/0.38

Sekcja 13. Stereotypes of Polish-German medieval narratives in the European context.

Moderator: prof. dr hab. Andrzej Pleszczyński (UMCS).

15.30-15.50 prof. dr hab. Andrzej Pleszczyński (UMCS): *The German-Polish medieval game of stereotypes. An attempt to find a model of narrative creations.*

15.50-16.10 prof. dr hab. Stanisław Rosik (Uniwersytet Wrocławski): *‘Canes’ or ‘canes Dei’? The motif of dogs in medieval narratives on the Slavs.*

16.10-16.30 dr Wojciech Michalski (UMCS): *Denigrating the Ethnic Other as Animals and Monsters in the Middle Ages: the Case of “Tailed English”.*

16.30-16.45 przerwa kawowa.

16.45-17.05 prof. dr Claire Weeda (Universiteit Leiden): *Stereotypes of Productivity and Reproduction in Late Medieval Natural Philosophy.*

17.05-17.25 prof. dr Grischa Vercamer (Technische Universität Chemnitz): *Historians within the Teutonic Order (Ordensgeschichtsschreibung) in Prussia in the Middle Ages with Regard to Poland.*

17.25-19.00 dyskusja i zamknięcie obrad sekcji.

Sala A/1.1

Sekcja 14. Wojskowość średniowieczna.

Moderator: dr hab. Tadeusz Grabarczyk, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki).

15.30-15.50 dr hab. Krzysztof Kwiatkowski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu): *Szalwężycy i Kurowie w strukturach militarnych władztwa zakonu niemieckiego w Prusach.*

15.50-16.10 dr Olgierd Ławrynówicz (Uniwersytet Łódzki), dr hab. Piotr Strzyż, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki): *Uzbrojenie wojenne w królestwach Czech, Polski i Węgier w XV w. Wzajemne zapożyczenia i inspiracje.*

16.10-16.30 prof. dr hab. Sobiesław Szybkowski (Uniwersytet Gdański): *Służba zaciężna jako droga do awansu społecznego polskiej szlachty późnośredniowiecznej. Studium kilku pozytywnych przypadków.*

16.30-16.45 przerwa kawowa.

16.45-19.00 dyskusja i zamknięcie obrad sekcji.

Sala A/1.11

Sekcja 15 . W kręgu średniowiecznej medycyny.

Moderatorka: prof. dr hab. Beata Wojciechowska (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach).

15.30-15.50 prof. dr hab. Katarzyna Pachniak (Uniwersytet Warszawski): *Arabsko-muzułmańskie traktaty medyczne i ich recepcja w średniowiecznej Europie.*

15.50-16.10 dr hab. Paulina Lewicka, prof. UW (Uniwersytet Warszawski): *Archetyp, mądrość czy literacki mem? Konstruowanie, transmisja i transformacja wiedzy w arabskojęzycznym średniowiecznym dyskursie medycznym na przykładzie pewnego tabu.*

16.10-16.30 dr hab. Sylwia Konarska-Zimnicka, prof. UJK (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach): *Zdrowie i choroba w "Księdze instruktazu w zakresie elementów sztuki astrologicznej" Al-Biruniego.*

16.30-16.45 przerwa kawowa.

16.45-17.05 dr hab. Krzysztof Skwierczyński, prof. UW (Uniwersytet Warszawski): *„Leki z Bożej apteki”. Ziola, korzonki i wino w monastycyzmie wcześniejszego średniowiecza.*

17.05-17.25 dr hab. Janusz Smołucha, prof. AIK (Akademia Ignatianum w Krakowie): *Choroby, zarazy, epidemie w życiu i dziełach Eneasza Sylwiusza Piccolominiego (1405-1464).*

17.25-19.00 dyskusja i zakończenie pierwszego dnia obrad sekcji.

Sala B/1.36

Sekcja 16. Kościół i wierni.

Moderatorka: prof. dr hab. Anna Pobóg-Lenartowicz (Uniwersytet Opolski).

Podsekcja: Reformatorzy.

15.30-15.50 dr hab. Anna Zajchowska-Bołtromiuk, prof. UKSW (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie): *Rola świeckich w upadku i reformie Zakonu Braci Kaznodziejów w świetle traktatu Henryka Bitterfelda: „De formatione et reformatione Ordinis Fratrum Praedicatorum”.*

Podsekcja: Bohaterowie źródeł.

15.50-16.10 dr hab. Michał Tomaszek, prof. UMCS (UMCS): *Przepływ informacji i komunikacja między świeckimi a duchownymi odzwierciedlone w średniowiecznych księgach cudów.*

16.10-16.30 dr Renata Trawka (Uniwersytet Rzeszowski): *Ludzie i sprawy w najstarszych aktach konsystorza lwowskiego z II połowy XV w.*

16.30-16.45 – przerwa kawowa.

16.45-17.05 prof. dr hab. Jerzy Rajman (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie): *Duchowni jako świadkowie na dokumentach mieszczan i instytucji miasta Krakowa w XIII-XIV wieku.*

17.05-19.00 dyskusja i zamknięcie obrad pierwszego dnia sekcji.

Sala A/1.9

Sekcja 17. Niepaństwowe "nationes et gentes" europejskiego średniowiecza: ewolucja, asymilacja i trwanie.

Moderatorka: prof. dr hab. Ilona Czamańska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

15.30-15.50 dr hab. Adam Krawiec, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu): *Sine rege et lege? "Bezpaństwowe" ludy Europy w średniowiecznym obrazie świata.*

15.50-16.10 dr hab. Jarosław Dudek, prof. UZ (Uniwersytet Zielonogórski): *"Nowe" ludy Bałkanów w świetle źródeł bizantyńskich (XI-XII w.).*

16.10-16.30 dr hab. Jacek Bonarek, prof. UJK (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Filia w Piotrkowie Trybunalskim): *Jan Tzimiskes i heretycy osadnicy w okolicach Filipopola. Zarys problemu.*

16.30-16.45 przerwa kawowa.

16.45-17.05 prof. dr hab. Ryszard Grzesik (Instytut Sławistyki PAN): *Królestwo jednego języka i jednego prawa jest słabe" – wieloetniczność Węgier.*

17.05-17.25 dr Katarzyna Niemczyk-Wiśniewska (Uniwersytet Śląski): *Rola Seklerów w polityce Węgier w średniowieczu i epoce wczesno-nowożytnej.*

17.25-17.45 prof. dr hab. Grzegorz Jawor (UMCS): *Wpływ przemian klimatycznych w dobie Małej Epoki Lodowej na charakter osadnictwa i społeczności wołoskiej Karpat polskich (od XIV do początku XVII wieku).*

17.45-18.05 prof. dr hab. Ilona Czamańska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu): *Ludy pasterskie w średniowieczu – kierunki ewolucji.*

18.05-18.25 dr hab. Zdzisław Pentek, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu): *Czynniki umożliwiające i uniemożliwiające powstawanie państwowości w średniowieczu na przykładzie Bałkanów. Próba modelu.*

18.25-19.00 dyskusja i zamknięcie obrad sekcji.

Sala A/1.8

Sekcja 18. Gdy średniowiecze stawało się nowożytnością

Moderator: prof. dr hab. Bogusław Czechowicz (Slezská univerzita v Opavě).

15.30-15.50 Prof. dr hab. Idzi Panic (Cieszyn): *„In Polonia ripam situs”*. Z badań nad świadomością narodową mieszkańców południowej Polski.

15.50-16.10 prof. dr hab. Valentin Constantinov (Institutul de Istorie, Chisnau): *Księstwo Mołdawskie. Między Imperium Osmańskim a Rzeczpospolitą do początku XVII wieku.*

16.10-16.30 Mgr Mária Fedorčáková, PhD. (Univerzita Pavla Josefa Šafárika v Košicach): *Pohraničná migrácia a jej vplyv na spoločnosť vybraných uhorských miest v neskorom stredoveku.*

16.30-16.45 przerwa kawowa.

16.45-17.05 prof. dr hab. Bogusław Czechowicz (Slezská univerzita v Opavě): *Średniowiecze: literacki topos czy dziejowy spektakl wedle biblijnego scenariusza?*

17.05-19.00 dyskusja i zamknięcie pierwszego dnia obrad sekcji.

20.00-22.00 – uroczysta kolacja (Hotel Katowice)

Dzień trzeci 23 września 2022 (piątek)

9.00-10.00 – wykłady plenarne.

Aula im A. Pawlikowskiego B/1.1

9.00-9.30 prof. dr hab. Stanisław Rosik (Uniwersytet Wrocławski): *„Barbarzyńcy już nie tacy obcy...” – Pomorzanie w hagiografii św. Ottona z Bambergu (XII w.).*

9.30-10.00 prof. dr hab. Rościsław Żerelik (Uniwersytet Wrocławski): *Obraz Mongołów w kronikach ormiańskich z trzeciej ćwierci XIII wieku.*

10.00-14.00 obrady w sekcjach tematycznych.

Sala A/1.10

Sekcja 5. W średniowieczu: kobieta swoja, obca, inna? Źródła, metodologia, perspektywa badawcza.

Moderatorki: prof. dr hab. Beata Możejko (Uniwersytet Gdański), dr hab. Aneta Pieniądz (Uniwersytet Warszawski).

Podsekcja 2: Różne spojrzenia – stereotypy i uprzedzenia z epoki.

10.00-10.20 doc. Martin Nodl (Centrum medievistických studií, Praha): *Czy kobiety żyły w średniowieczu. Źródła – ich trudne odpowiedzi oraz milczenie.*

10.20-10.40 dr hab. Grzegorz Pac (Uniwersytet Warszawski): *Kobiety i świętość w średniowieczu - próba spojrzenia z lotu ptaka.*

10.40-11.00 prof. dr hab. Anna Pobóg-Lenartowicz (Uniwersytet Opolski): *Zesłanie czy samorealizacja? Zakonnice w klasztorach śląskich w średniowieczu.*

11.00-11.15 przerwa kawowa.

11.15-11.35 dr Daniela Rywíková (Ostravská Univerzita): *Ženské kvazimonastické komunity a jejich vizuální kultura (Kobiety w wspólnotach „zakonnych” i ich kultura wizualna).*

11.35-11.55 dr Michaela Antonín Malaníková (Univerzita Palackého v Olomouci): *Gender jako koncept výzkumu středověké městské společnosti – možnosti, limity, otázky.*

11.55-13.15 dyskusja panelowa: Jak badać – metodologia, ograniczenia źródłowe, perspektywy, postulaty i zamknięcie obrad sekcji.

Sala B/1.28

Sekcja 6. Wpływ kultury arabskiej na średniowieczny rozwój nauk i sztuk w łacińskim kręgu kulturowym.

Moderator: dr hab. Marcin W. Bukała, prof. IFiS PAN (Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa).

10.00-10.20 dr hab. Martyna Koszkało, prof. UG (Uniwersytet Gdański): *Wpływy filozofii Awicenny na metafizykę Jana Dunsza Szkota.*

10.20-10.40 dr hab. Marcin W. Bukała, prof. IFiS PAN (Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa): *Wpływ komentarzy arabskich na łacińską XIII-wieczną recepcję Arystotelesowych uwag o sprawiedliwości z V księgi „Etyki nikomachejskiej”.*

10.40-11.00 dr Marcin Trepczyński (Uniwersytet Warszawski): *Ewolucja wykorzystania źródeł arabskich w twórczości Roberta Grosseteste.*

11.00-11.15 przerwa kawowa

11.15-11.35 dr hab. Rafał Hryszko, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński): *Wpływ farmakognozji muzułmańskiej i bliskowschodniego piśmiennictwa kulinarnego na rozwój cukiernictwa w łacińskim kręgu kulturowym w późnym średniowieczu.*

11.35-14.00 dyskusja i zakończenie obrad sekcji.

Sala A/1.11

Sekcja 15 . W kręgu średniowiecznej medycyny.

Moderatorka: prof. dr hab. Beata Wojciechowska (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach).

10.00-10.20 dr hab. Krzysztof Ratajczak, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu): *Stan i perspektywy badań nad medycyną w Polsce średniowiecznej.*

10.20-10.40 dr Anna Głusiuk (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie): *„W bólu będziesz rodziła”- Tadeo Alderotti, Aldobrandino ze Sieny, Michele Savonarola i inni o bezpłodności, ciąży i porodzie w średniowieczu.*

10.40-11.00 mgr Karolina Morawska (Uniwersytet Warszawski): *Predicta matrona retulit ipsi, quod minime valet, quia ossa essent sibi insimul contracta – stosunki seksualne a wiedza medyczna w XV-wiecznej Polsce.*

11.00-11.15 przerwa kawowa.

11.15-14.00 dyskusja i zakończenie obrad sekcji.

Sala B/1.36

Sekcja 16. Kościół i wierni.

Moderatorka: prof. dr hab. Anna Pobóg-Lenartowicz (Uniwersytet Opolski).

Podsekcja: Sąsiedzi.

10.00-10.20 prof. dr hab. Krzysztof Kaczmarek (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu): *Świeckie otoczenie konwentu dominikanów w Brzegu.*

10.20-10.40 dr hab. Piotr Oliński, prof. UMK (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu): *Otoczenie społeczne klasztorów na Pomorzu z perspektywy memoratywnej.*

10.40-11.00 dr hab. Joanna Karczewska, prof. UZG (Uniwersytet Zielonogórski): *Kontakty klasztoru kanoników regularnych w Żaganiu z księżętami żagańskimi w XV wieku.*

11.00-11.15 przerwa kawowa.

11.15-11.35 dr Zbigniew Witczak (Opole): *Mieszczanie a konwent kanoników regularnych w Żaganiu (komunikat).*

11.35-14.00 dyskusja i zakończenie obrad sekcji.

Sala A/1.8

Sekcja 18. Gdy średniowiecze stawało się nowożytnością.

Moderator: prof. dr hab. Bogusław Czechowicz (Slezská univerzita v Opavě).

10.00-10.20 prof. dr hab. Marek Cetwiński (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie): *Jan należy czytać średniowieczne polskie kroniki?*

10.20-10.40 dr inż. arch. Artur Kwaśniewski (Politechnika Wrocławska): *Dziedzictwo średniowiecza w architekturze europejskiej epoki wczesnonowożytnej. Użyteczność*

"romanizmu" i "gotyku" w architektonicznym przekazie medialnym 16.-18. stulecia.

10.40-11.00 dr Bogdan Kloch (Muzeum w Rybniku): *Na rubieżach śląskiego Kościoła. Sacrum w przestrzeni Księstwa Cieszyńskiego u progu nowożytności - religijność przed przyjęciem reformacji.*

11.00-11.15 przerwa kawowa.

11.15-11.35 prof. PhDr. Petr Vorel, Ph.D. (Univerzita Pardubice): *Późnośredniowieczny nacjonalizm i nowy porządek konstytucyjny Europy Środkowej na początku okresu nowożytnego.*

11.35 -14.00 dyskusja i zamknięcie obrad sekcji.

Aula im A. Pawlikowskiego B/1.1

15.30-16.00: Podsumowanie obrad i zamknięcie Kongresu: Przewodniczący Stałego Komitetu Mediewistów Polskich prof. dr hab. Stanisław Rosik; Dyrektor Instytutu Historii UŚ prof. dr hab. Jerzy Sperka.